

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اسلام در باره
اخلاق کار و تجارت
چه می گوید؟

جواد ایروانی

استادیار دانشگاه علوم اسلامی رضوی

سرشناسه.....: ابروئی، جواد، ۱۳۵۵ -

عنوان و نام پدیدآور.....: اسلام درباره اخلاق کار و تجارت چه می گوید؟ / جواد ابروئی

مشخصات نشر.....: مشهد: دانشگاه علوم اسلامی رضوی، انتشارات، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری.....: ۱۷۲ ص.

فروست.....: سلسله ساحت «اقتصاد در سبک زندگی اسلامی»؛ ۲.

شابک.....: ۹-۰۴-۷۰۴۴-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی.....: قیما.

یادداشت.....: کتابخانه.

موضوع.....: کسب و کار -- جنبه های مذهبی -- اسلام

موضوع.....: اخلاق کسب و کار -- جنبه های مذهبی -- اسلام

موضوع.....: اسلام و اقتصاد -- جنبه های قرآنی

نایب افزوده.....: دانشگاه علوم اسلامی رضوی

ردیف کنگره.....: ۱۳۹۲ ۵۱۵ الف ۹/۵۱۵/۶۵۴/۶۵۴ BP

ده بند نویسی.....: ۶۹۷/۶۵۵

شماره کتاب شناسی ملی.....: ۳۴۱۹۶۳۹

اسلام درباره اخلاق کار و تجارت چه می گوید؟

نویسنده: حجة الاسلام دکتر ابروئی (اسنادیار دانشگاه علوم اسلامی رضوی)

ترجمان: هادی بزدی ثانی

طرح جلد: حمید خجی

چاپ اول: ۱۳۹۲

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

مدیر اجرایی پژوهش و ناظر چاپ: علی اصغر

حروفچینی و صفحه آرایی: واحد نشر دانشگاه علوم اسلامی رضوی

چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی

مرکز توزیع

مشهد مقدس: حرم معتمد، انتشارات دانشگاه علوم اسلامی رضوی

صندوق پستی: ۹۱۷۳۵-۱۱۹۲ تلفن و دورنگار: ۰۵۱۱-۲۲۳۶۸۱۷

www.razavi.ac.ir

حق چاپ محفوظ است

فهرست مطالب

۲		فهرست مطالب
۹		سخن ناشر
۱۱		بخش اول: اخلاق کار و فعالیت
۱۲		گفتار اول: کار و تولید در اسلام
۱۲		الف. مفهوم «کار»
۱۴		ب. مفهوم «اخلاق کار»
۱۵		ج. ارزش کار و تولید در اسلام
۱۶		۱. کار و تولید از نگاه قرآن
۱۷		یک. آیاتی با دلالت صریح
۱۷		اول. طلب از فضل خداوند
۱۹		دوم. توصیه به آبادانی زمین
۲۰		دو. آیاتی با دلالت التزامی
۲۰		اول. فراهم سازی زمینه تولید
۲۱		دوم. امر به مطلق تصرف
۲۲		سوم. دستور به آمادگی کامل
۲۳		۲. کار و تولید در سنت
۲۳		یک. ارزش گذاری معنوی فعالیت های تولیدی
۲۶		دو. تبیین ارزش مادی کار

۲۷. سه. تبیین فلسفه و آثار مثبت کار.....
۲۷. اول. آثار اقتصادی.....
۲۸. دوم. آثار روحی - اخلاقی.....
۲۹. سوم. شخصیت و اعتبار اجتماعی.....
۳۰. چهارم. نشاط و لذت زندگی.....
۳۰. چهار. تشویق عملی به کار و تولید.....
۳۰. جمع بندی و تحلیل.....
۳۰. گفتار دوم: اخلاق کار از دیدگاه اسلام.....
۳۰. الف. هدفمندی و انگیزه سالم.....
۳۰. ۱. انجام وظایف عبادی.....
۳۰. تأمین نیازهای مادی.....
۳۰. ۲. رسیدن به رفاه نسبی.....
۳۰. ۴. رشد کمال و اقتدار جامعه.....
۳۰. ۵. مشارکت در خدمات اجتماعی.....
۳۰. نقش انگیزه در جهت دهی تولید.....
۳۰. ب. توجه به محاسن تولید.....
۳۰. ۱. اصل عدم حرص و فسادانگیزی.....
۳۰. ۲. اصل نیازمندی عمومی.....
۳۰. ۳. اصل منفعت عمومی.....
۳۰. ج. وجدان کار.....
۳۰. ۱. عوامل مؤثر بر وجدان کار.....
۳۰. یک. اصلاح نگرش.....
۳۰. دو. خوشنودی از کار.....
۳۰. سه. آموزش و الگو سازی.....
۳۰. چهار. تقویت احساس مسئولیت.....
۳۰. پنج. توجه به پیامدهای ضعف وجدان کار.....
۳۰. ۲. جمع بندی و نتیجه گیری.....
۳۰. د. تخصص و تعهد.....

- ۳۰ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
- ۳۰ ۵. انضباط و میانه‌روی
- ۳۰ ۱. شاخص‌های نظم و انضباط
- ۳۰ یک. تقسیم وقت
- ۳۰ دو. تقسیم کار
- ۳۰ سه. میانه‌روی
- ۳۰ ۲. برآیند انضباط کاری
- ۳۰ ۳. آسیب‌شناسی انضباط کاری
- ۳۰ و. نتیجه به کیفیت
- ۳۰ ۴. استفاده درست از امکانات
- ۳۰ ۵. رعایت ادب و آداب
- ۳۰ ط. توجه به اولویاتها
- ۳۰ ی. نفی استیلا و انبساط‌پذیری
- ۳۰ ک. پذیرش کار و تلاش توانمند
- ۳۰ ل. حفظ منابع طبیعی و محیط زیست
- ۳۰ ۱. توصیه به حفاظت و عدم سریب
- ۳۰ ۲. تأکید بر عمران و آبادانی
- ۳۰ ۳. بیان احکام و مقررات ویژه
- ۳۰ ۴. همگانی کردن مسئولیت حفاظت
- ۳۰ بخش دوم: اخلاق تجارت
- ۳۰ گفتار اول: مفهوم تجارت
- ۳۰ تجارت
- ۳۰ ۱. تجارت به معنای اعم
- ۳۰ ۲. تجارت به معنای اخص، یعنی بازرگانی و دادوستد کالا
- ۳۰ گفتار دوم: جایگاه تجارت در اقتصاد اسلامی
- ۳۰ گفتار سوم: آداب و اخلاق دادوستد
- ۳۰ الف. آداب پیش از تجارت

۱. انگیزه سالم ۳۰
۲. دانش و تخصص ۳۰
۳. اولویت تجارت داخلی و دادوستد کالاهای اساسی ۳۰
۴. انتخاب کالای مرغوب ۳۰
۵. استفاده بهینه از امکانات ۳۰
- داستانی کوتاه ۳۰
۶. نفی واسطه گری های غیر ضروری ۳۰
- ب. آداب هنگام تجارت ۳۰
۱. یاد خدا ۳۰
۲. راستی ۳۰
۳. پرهیز از فریب (غش) در دادوستد ۳۰
- ک. کالاهای تقلبی ۳۰
- دو. تبلیغات خلاف واقع ۳۰
- نکته ۳۰
- چهارشنبه ۳۰
- اول. فروش کالای با سوء بالا ۳۰
- داستان مفید ۳۰
- دوم. دادوستد با سوء پایید ۳۰
۴. دخالت نکردن در دادوستد آبروان ۳۰
۵. نفی احتکار ۳۰
۶. برخورد مناسب با طرف معامله ۳۰
۷. پرهیز از دادوستد با افرادی خاص ۳۰
- ج. آداب پس از تجارت ۳۰
۱. تنظیم سندهای تجاری ۳۰
۲. پرهیز از درخواست کاهش قیمت ۳۰
۳. پذیرش فسخ (اقاله) ۳۰
- کارکردهای اقتصادی اخلاق ۳۰

گفتار چهارم: شیوه‌ها و راهکارهای نهادینه‌سازی اخلاق دادوستد

۳۰.....

الف. تقویت باورها..... ۳۰

ب. استوارسازی عناصر جامعه ایمانی..... ۳۰

۱. عدالت و دادگری..... ۳۰

۲. برادری..... ۳۰

ج. نظارت بر بازار..... ۳۰

کتابنامه..... ۳۰

www.ketab.ir

سخن ناشر

سبک زندگی بازنشانی از فرهنگ جامعه است که در صورت سازگاری با راه‌های حیاتی و خرد انسانی، سعادت مادی و معنوی فرد و اجتماع را برآورد می‌آورد. اسلام با تأکید بر این مهم، نقش مهمی را در تقویت زندگی دینی به نمایش می‌نهد و با ارائه راهکارهای گوناگون برای حل مشکلات اجتماعی و به خصوص اقتصادی که در آموزه‌های گران سنگ فقه شیعه نمود یافته است، چشم اندازهای روشنی را در پیشبرد زندگی ساز خود ترسیم می‌کند.

سبک زندگی در اقتصاد، بخش قابل توجهی را از تلاش‌ها به خود ویژه ساخته است که اصلاح و بازسازی رشد محلی، تولیدبخش رفاه عمومی مطلوب، عزت و سربلندی و استقلال کشور اسلامی و ارتقای سطح فرهنگ عمومی جامعه خواهد بود.

مرکز پژوهش دانشگاه علوم اسلامی رضوی با هدف پاسخگویی منطقی به شبهه‌های علمی و برآوردن نیازهای فکری

در حوزه های مختلف اسلامی، به نشر پژوهش های بایسته، اقدام نموده است. نوشتار حاضر که بخشی از سلسله مباحث «اقتصاد در سبک زندگی اسلامی» است، با این هدف برای استفاده عموم علاقه مندان منتشر گردیده است. امید که این اثر، پرسش های خوانندگان را درباره کارکرد اقتصاد در سبک زندگی اسلامی پاسخی شایان داده باشد. در پایان، از زحمات و تلاش های خالصانه تمامی بزرگوارانی که در نشر این سلسله بحث کوشیده اند، تشکر و قدردانی می نمایم.

مرکز پژوهش

دانشگاه علوم اسلامی رضوی